

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsako leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbo brez dopolne naročnine se upravnica ne odziva. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno plačila se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilniški račun št. 652.941.

Izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Za slučaj nadaljevanja vojne

PETROGRAD 23. Za slučaj, da se razbijejo mirovna pogajanja, se namerava sklicati pod orožje vse rezerviste letnikov 1895. do 1902. General Linovič je gotov zmage. Nabavil je v Mongoliji 35.000 konj ter ima sedaj na razpolago obilno konjeništvu.

Pogodba Japonske s Korejo.

LONDON 23. »Daily Telegraph« je priobčil nastopno brzobjavko iz Tokija od 22. t. m.: Vnasji urad je razglasil besedilo pogodbe, sestoječe iz devet členov, ki je bila sklenjena s Korejo dne 13. t. m. Pogodba ima med drugim določbo, da zamorejo brodovlastniki jemati v zakup zemljišča, ter zgraditi ladjedelnice in pristanišča. Pogodba ostane v veljavi skozi 15 let zščenši od dneva ratifikacije.

Mirovna pogajanja.

LONDON 23. »Morning Post« poroča iz Portsmoutha od 22. t. m.: Mirovna pogodba se kmalu sklene na temelju nastopnih pogojev: Rusija bo dala Japonski neko denarno svoto za preiskrbovanje ruskih vojnih letnikov ter za negovanje bolnih in ranjenih Rusov. Denarna svota pa ne sme biti velika. Nadalje odstopi Rusija Japonski severni del otoka Sahalina, južni del pridržijo pa za se. Japonska se pa odreče zahtevi, da bi se jej izročile internirane ruske vojne ladje in da bi Rusija ne smela držati velike pomorske sile na skrajnem Vztoku.

»Daily Chronicle« poroča iz Portsmoutha od večera: Ako se jutri zjutraj sestanejo mirovni pooblaščenici, bo dotična seja najbrž zelo kratka. Kakor se govori, nameravajo odgoditi konferenco na 25. t. m. Tega dne bi se pooblaščenici sestali, da se glede pogojev zedinijo ali pa da izjavijo, da ni možno priti do sporazuma.

PARIZ 23. »New-York Herald« poroča, da bodo na današnji seji mirovne konference japonski pooblaščenici predlagali, naj se vzpostavijo kitajska železnica postavi pod nadzorstvo mednarodne družbe. V tem vodstvu bi bile zastopane Japonske, Kitajske, Nemčije, Anglije, Francije, ameriške Zvezne države in tudi Rusija pod pogojem, da ta posledaja vsprejme zahtevane predloge.

PARIZ 23. Na nekem razgovoru, ki sta ga z Witte-jem imela dopisnika »Matina« in »Petit Parisien«, je prvi neprestano kazal pesimistično lice ter ponavljal, da je Rusija privolila v vse, kar je bilo možno, da pa ne more iti dalje. Kakor poroča nadalje »Matina« iz Portsmoutha, vlada tamkaj menenje, da izjava mikada, ki jo je včeraj japonski

agent Kaneko priobčil pred ednitu Rooseveltu, ni nikakor pomirjevalnega značaja.

Neki japonski mirovni komisar je nekemu dopisniku izjavil, da je Japonska pripravljena odnesti, ako tudi Rusija od svoje strani dovoli gotove koncesije. Odposlanci bi bili pripravljeni rešiti vprašanje, ako Rusi odkupijo Sahalin.

PORTSMOUTH 23. Kakor se govori, bo na današnji seji mirovne konference baron Komura izjavil, da pristane na kompromisni predlog predsednika Roosevelta.

PARIZ 23. Witte je nasproti dopisniku »Petit Parisien« izjavil, da odpotuje v Evropo s parnikom, ki odpluje iz New-Yorka dne 29. t. m., ako se v tem tednu mirovna pogajanja razbijejo. Na svojem povratku se Witte najbrž ustavi tudi v Parizu.

LONDON 23. Iz Londona javljajo, da je tamošnjemu japonskemu odposlanstvu dopelja iz Portsmoutha vest, da je mir zagotovljen. Rooseveltu se je baje posrečilo, da sta obe stranki vprejeli kompromis. Konferenca se za nekoliko dni podaljša ter bo imela ugoden izid.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 23. V Lodu je splošen štrajk. Štrajka 40.000 delavcev. Vkljub manifestu je položaj resen. Car ne pojde v Moskvo. Ministerstvo hoče počrtni z novim letom izdajati nov vladen list.

VARŠAVA 23. Danes se je vrnil boj med delavci in železniškim batalijonom, ki je bil pozvan v službo. Promet na železniški progi Varšava Dunaj se še vrši.

Brzobjavne vesti.

Ministri v Išli.

IŠL 23. Ministerski predsednik baron Fejervary je bil povabljen k cesarju na obed, ki se je vršil ob 2. uri 30 min. popoldne. Istotako je bil povabljen na obed finančni minister dr. Kosel, ki je bil ob 11. uri popoldne vprejet od cesarja v avdienco.

DUNAJ 23. Minister vnanjih stvari grof Goluchowski, državni vojni minister FZM Pietreiech, državni finančni minister baron Burian in ministerski predsednik dr. baron Gautsch so danes zjutraj dospeli semkaj iz Išle.

Dogodki na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 23. Takozvana skupina triindvajsetih liberalne stranke je imela danes predpoludne v hotelu »Panonia« sejo, katere se je udeležilo 14 členov. Ti so sklenili, da predložijo seji stranke, ki se vrši danes popoldne, nastopni predlog: Že znani predlog poslance Issekutza, v katerem se zahteva, da izvršuje cesar kraljevske ustave pravice po stari želji naroda, ter da uveljavi madjarski jezik v najznamenitejši instituciji

dežele, v vojski. Nadalje predlog poslance Miklosa, ki se razlikuje od prvega predloga le v tem, da točno našteva po vrsti odredbe, ki se imajo izvesti glede vojaškega vprašanja ter zahteva, da se deželna bramba razvija bolj ekstenzivno, skupna vojska pa bolj intenzivno. Konečno je bil vprejet predlog barona Daniela, ki zahteva popolno reorganizacijo stranke in zaključi s tem, da sedanja liberalna stranka ne more več izvrševati svojega poklica. Te tri predloge ne postavi skupina kakor taka, ampak dotični predlagatelji.

BUDIMPEŠTA 23. Liberalna stranka je na današnji seji vprejela predlog posl. Daniela, v katerem stranka izjavlja, da hoče vestrajati na dosednji podlagi. Pripravljena je pa za slučaj, da se združijo vse skupine stranke nagodbe z leta 1867., da se ustanovi nova stranka, ter se stara stranka spoji s to novo stranko. Grof Tisza in grof Khuen Hedeuvar, ki sta bila živahno pozdravljena, sta predlog zagovarjala. Enajst členov liberalne stranke je prijavilo svoj izstop iz liberalne stranke.

Vatikan in Francija.

PARIZ 23. Kakor poroča »Figaro« iz Rima, pripravlja papež pismo velike važnosti. V tem pismu bo papež dal francoskim škofom in duhovnikom predpise, kako se jim je vesti potem, ko stopi v moč zakon o ločitvi cerkve od države.

Avstro ogrsko-bolgarska trgovinska pogodba.

SOFIJA 23. Avstro ogrski diplomatski poslovodja vitez Stortk je danes izročil bolgarski vladi listo zahtev Avstro-Ogreke, ki se nanašajo na sklep nove trgovinske pogodbe. Ziti se, da so se s tem činom zapričela pogajanja o trgovinski pogodbi med Avstro Ogrsko in Bolgarijo, ki so se do sedaj odlašala.

Boj za pravico slovenskega jezika!

Odbor za postavljenje spomenika pokojnemu Viktorju Dolencu je bil dne 5. maja 1905. po odvetniku dr. O. Rybářu uložil na tukajšnjem magistratu prošnjo za dovoljenje primerne napisa na spomeniku.

Mestni magistrat tržaški pa je z odlokom od dne 22. junija 1905. št. 33094 prošnjo odbil s motivacijo, da ne odobruje predlaganega napisa.

Proti temu odloku je »menjeni odbor (po istem odvetniku) vložil rekurs na municipalno delegacijo, ki pa je bil vrnjen dne 14. julija 1905. z opazko, da se rekurs odbija, ker je sestavljen v nerazumljivem jeziku!

Na to je odbor (vedno po istem odvetniku) predložil utok na državno sodišče radi kršenja pravic, zagotovljenih v državnih

osnovnih zakonih. Ob enem pa je vložil tudi pritožbo na tržaško e. k. namestništvo kakor nadzorovalno oblast. V pritožbi je odbor protestoval najodločaje proti takemu očitnemu kršenju zakona. Ta protest je odbor utemeljil naglaševaje, da je gori omenjeni, od delegacije zavrnjeni rekurs sestavljen v slovenskem jeziku, ki je v Trstu deželni jezik in je bila torej municipalna delegacija dolžna vprejeti ga!

Pritožba na namestništvo označa postopanje municipalne delegacije ne le kakor skrajno krivično in nezakonito, temveč kakor naravnost objestno in žaljivo za državno avtoriteto!

Najvišje sodne oblasti so — tako je pritožba izvajala nadalje — že večkrat in v različnih slučajih izrekle, da je slovensčina na tržaškem ozemlju deželni jezik in zato da so tudi avtonomne oblasti dolžne, da vprejemajo vloge, sestavljene v tem jeziku! In e. k. državno sodišče je s svoje razsodbo od 20. oktobra 1903. št. 426 vnovič potrdilo in priznalo to načelo. Ali municipalna delegacija se ne meni niti za državne osnovne zakone, niti za razsodbe najvišjih sodnih dvorov, temveč nadaljuje v strankarskem preziranjju slovensčine in zaniževanju dotičnih zakonov.

Tako postopanje je nevredno pravne države, kajti država, ki ne more priliti svojih državljanov v spoštovanje zakonov in razsodb sodnih oblasti — taka država ni več pravna država.

Zato se je odbor obrnil do e. k. namestništva kakor nadzorovalne oblasti s prošnjo, da razveljavi sklep municipalne delegacije ter naloži istej, da reši rekurs in merito.

Po tem, kakor je gori rečeni odbor utemeljil svojo pritožbo na namestništvo, odpada potreba obširnejšega komentarja. Naravnost čudno, nenavadno in za razmere, v katerih živimo, preznačilno pa je to, da se more kaka oblast tako dolgo, konsekvantno in opetovano postavljati po robu ukazom predpostavljenih oblasti in merodajnim pravorekom najvišjih instanc, ne da bi se dotični oblasti kaj zgodilo radi tega!! Skozi desetletja so naše mestne oblasti stokrat in stokrat že zavrnile slovenske vloge; vsaki naši pritožbi proti takemu postopanju je morala viša državna instances ugoditi, a vsakokrat se je vlada omejela le na to, da je pripoznala nezakonitost postopanja mestnih oblasti in da je včasih v konkretnem slučaju odredila potrebno. Ali nikdar ni imela naša vlada toliko poguma, da bi se povzpela do energičnega koraka, ki bi napravil enkrat za vselej konec tej vedno ponavljajoči se obstrukciji in uporosti

nju, in to, kar je bil že skoro pozabil, je zbudilo zopet njegovo poželenje. A pri tem mu je bila na pomoč veščakinja brez para, stara Gončinka.

— Torej jo bom vendar imel, o Pavle, kolika elast za me, koliko strupa za-te! Ali ti si moj dolžnik, po tebi sem izgubil nekoliko stotakov lepega denarja, po tebi sem izgubil nekoliko let svojega življenja, ker sem moral v boje ter svoje stare kosti izpostaviti vročini, dežju, burji, pod vedrim nebom. Ura maščevanja je došla, naj se vrši! Zatem je sel za mizo, da napiše pismo, je zapečati in izroči Paviši, da je ponese Gončinki.

Paviša, lepo obdarjen od sicer stiskavega dvorskega župana, je hitel kolikor je le mogel, da izvrši svojo nalogo, na kar ga je starka poslala v hišo Živana Benkovića in sicer naravnost k ženi mu Jeli. Paviša sicer res ni šel veselega srca v to mečansko hišo, ker se je bal gospodarja kakor vrag kadila, ali slednjiš se je vendar privlekel do vrat ter povprašal na dvorišču slugo, da-li je gospodar doma. (Pride še.)

PODLISTEK.

279

Prokletstvo.

Epigonijski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O—S.

— Ha, ha, ha, golobica v Zagrebu, še v naši mreži. Pa kje je bila, je-li šarovnica, da se more odtezati šloveškemu očesu, je-li vila, ki leta po zraku? Ni li to čudo božje: dve leti sedi tu, a naše oči so slepe — in še pri kom! Pri vrednem Živanu, prvem meščanu griškem, pa recite mi, da se danes ne dogajajo čudeži! Obrnivši se resno do Paviše, je rekla: Ali, ako lažeš, ako si me prevaril, huda bo za tvojo grešno dušo.

— Na, mati Gončinka, je rekel Paviša smeje se, da vidš, da-li sem lagal — je zagrabil mladenič vrč, ga nagnil in izpil do polovice. Zatem ga je pokazal starki, udaril s pestjo ob prsa in rekel, v krohotnem

smehu: Tu, majka, še stojim zdrav kakor lev, kaplja mi ni storila slabo, in prisezam ti, da je tako kakor sem ti rekel.

— Na, malopridnež, je rekla Gončinka veselega obraza, ter potisnila Paviši drugi cekin v roko. Pa, ker si mi doneel dobro vest, popi še to vino, kar ga je v vrču.

— Hvala ti, mati, vince je dobro, a njegove copernije se ne bojim, razun da bi se mi nekoliko zavrtela glava, a tako bolezen je lahko preboleti.

— A sedeš, čuj me, Paviša! Jutri napišem pismo, ki je ti poneseš Grgu Prišlinu, ali modro, da te ne opazi nikdo od Gričnov, ker sicer bi moglo iziti slabo.

— A zakaj ne greš ti mati?

— Neumno vprašuješ. Sedaj, ko se je razvel bo med mestom in škofom, da bi se jaz neurečnica kazala na Kapitelju! Takoj jutri bi me obsedlo naše veliko svetovaletvo. Idi, idi, sinko moj, pak se jutri zopet povrni! Vem, da ti gospodar Prišlin pridoda še kako rmenó krpičo zlata v tvoje veselje.

Paviša je prijel zadnjikrat za vrč, ga dvignil in rekel:

proti zakonu in odredbam državnih oblasti! Pač pa se je dogodilo že, da je ministerstvo, oziroma namestništvo, naložilo mestni oblasti, da v konkretnem slučaju reši slovensko ulogo v slovenskem jeziku, a ne le da se magistrat ni pokoril temu ukazu, temveč se je vsakokrat oglašala delegacija, ki je na glas in javno povedala vladi, da se ne bo nikdar pokorila takim ukazom, da magistrat nikdar ne da od sebe slovenske besede, pa naj to ukaže namestništvo, ministerstvo, upravno sodišče, ali kdor si bo di! In naša vlada je vsikrat molče utaknila takov odgovor v žep! Sedaj vprašujemo našo vlado znova: smemo-li ali ne smemo mi Slovenci ulagati slovenske uloge na mestnih oblastih istotako kakor vsiljuje Italijani italijanske?! Ako smemo, naj pa naša vlada odredi potrebno, da se bodo te uloge vnaprejšnjem brez vsakega upora in da se nam ne bo treba v vsakem slučaju in za vsako ulogo zatekati k vladnim oblastim ter trošiti čas in denar, ki nam ga nihče ne povrne!

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 23. avgusta 1905.

Prošnja ruskih generalov.

Berlinski »Lokal Anzeiger« je prejel iz New Yorka poročilo, da so ruski mirovni komisarji prejeli z bojišča v Mandžuriji brzojavke, v katerih isti prosijo, naj se neaklene neugoden mir, ker je armada sedaj gotova zmage.

Ali mir, ali — vojna?!

Nasprotujoča si poročila o mirovni konferenci.

Londona »Morning Post« je prejela iz Portsmoutha potrdilo, da ni izključeno, da se konferenca še nadalje odloži, da zamorejo tajniki (kakor se govori) dovršiti zapisnike, v resnici pa, da dobiata Petrograd in Tokio časa za nadaljnjo razmišljanje.

Temu nasproti pa poroča »Daily Chronicle« iz Portsmoutha: Položaj se je nakrat obrnil na bolje. Novo razpoloženje je povzročeno po posredovanju predsednika Roosevelta. Witte je priznal, da se je Roosevelt ponudil, da stori vse, kar je v njegovi moči. Več ni hotel Witte povedati, toda iz spreminjenega razpoloženja se zaključuje, da je Roosevelt vedel, da bi Japonci morali odjediti v nekaterih točkah.

Sato je izjavil, da se ne sestane razsodišče v ljudskem pomenu, vendar da bi končno zamoglo priti do poravnave o posamičnih vprašanjih, toda ni Japonska ni Rusija ne predložiti principijelnega vprašanja hašakemu sodišču v rešitev.

Tudi zadnje sinočnje vesti so v nesoglasju med seboj. Isti parizki »Matin« priobčuje hkratu vesti iz Portsmoutha, ki so si nasprotne. Dočim govore jedne, da se nade za mir zopet precej zboljšale, pa citira druga vest ponovno izjavo Witteja, da ni nobene nade več, ker je car neodjenljiv.

Pa tudi vesti po drugih listih so v navskrižjih med seboj. Enim se zdi celo, da je sklep miru zagotovljen, drugi menijo, da je nade, tretji, da ni več misliti na ugoden vseh konferenc.

Seveda treba imeti vedno pred očmi dejstvo, da so vse to le hipoteze in več ali manj srečna ugibanja. Pa tudi še na nekega drugega čitatelja ne smemo pozabiti, kateremu so uslužbeni malo ne vsi veliki svetovni listi. To je borza. »Marketers« vest o stanju pogajanj v Portsmouthu je poslana v svet, da služi borznim manevrom. Borza je lovec, ki ima svoj veliki lov ob vsakem velkem svetovnem dogodku. Zato je priporočati skrajno rezervo, kadar čitamo razna poročila o stanju pogajanj. Le dvojno smemo po našem mnenju smatrati kakor gotovo: da Rusija ne odkloni poštenega, a da ne pritrdi sramotnemu miru.

Razgovor ruskih odposlancev z zastopnikom Roosevelta.

Iz Portsmoutha javljajo, da sta dne 22. t. m. Witte in baron Rosen imela s zastopnikom predsednika Roosevelta v pomorskem arzenalu razgovor.

Dogodki na Ogrskem.

Dne 22. se je zbralo v Ljubljani, kjer biva sedaj naš cesar, kolo avstrijskih državnikov, ki imajo besedo na reševanju ogrske krize, ki pa se je po svoji intenzivnosti in eksten-

zivnosti razvila v pravo krizo avstro-ogrsko monarhije. Dne 22. o poludne so se zbrali v posvetovanje pod predsedstvom cesarjevim trije skupni ministri (minister za zunanje stvari, državni vojni minister in državni finančni minister) ter dva ministrska predsednika baron Gautschi in baron Fejervary. Posvetovanje je veljalo ogrski krizi, političnemu položaju v obeh polovicah monarhije, navstalem vled krize, in načinu kako bi se ista rešila, oziroma, kako bi na Ogrskem prišli zopet do normalnih razmer. Izšli so se posvetovali o treh vprašanjih: 1.) kaj bo storiti, ako valed dogodkov na Ogrskem ne bo možno sklicati delegacij, ki naj bi odobrile skupni državni proračun; 2.) kaj je storiti, ko opadeti trgovinski pogodbi s Švicco in Bolgarsko, da ne navstane gospodarska vojna s tema državama; in 3.) kako naj postopoma ogrsko ministerstvo proti pasivni rezistenci na Ogrskem?

To posledaje je glavno vprašanje, okolo katerega se suče vse drugo.

Do kakovih sklepov da je prišel kronaki svet v Ljubljani, o tem ni prišel še noben glas v javnost. Ali to satrijajo vse vesti, da je posvetovanje dovelo do določenih sklepov. Če je res tako, moglo bi se reči, da je bil dan 22. avgusta 1905. historičnega pomena za razvoj stvari v monarhiji. Bilo pa že, da so se odločili za ostro poskopenje, ali pa za popuščanje na Ogrskem, v obeh slučajih je pričakovati posledice, ki bodo globoko rezale v meso sedanje dualistične monarhije. Če so se odločili za silo proti madjarski resistenci, bo mogla biti le vojaška sila, ker koalicijska je dobila že tako v svoje roke vse duhove na Ogrskem, da ni več nad njimi nobene moči razen one, ki tiči v bajonetih. Če pa so se odločili za to skrajnost, moglo bi priti do velikih eksplozij in katastrofalnih dogodkov, izšli bi se se nemadjarke narodnosti postavijo na stališče, da je pač vsejedno, ako jih požre dunajski volk, ali pa madjarska hijena in če ne bodo hotele iti Dunaju na pomoč. — Nu, po vseh antecedencijah v postopanju Dunaja nasproti Madjarom ni možno lahko verjeti, da bi se bili v Ljubljani odločili za tako skrajno postopanje. Verjetneje je, da so se odločili za novo transigiranje, kateremu bi sledilo — na tem ni dvomiti — novo popuščanje! Zopet pa nes uče izkušnje, da pot popuščanja nasproti Madjarom vodi vsikdar do — novega popuščanja. In konec te poti bo mogel biti le tam, kjer Madjari dosežejo vse svoje cilje, kar pa bo značilo — konec dualizma, konec gospodarske skupnosti med Avstrijo in Ogrsko in konec skupne vojske. Zato smo rekli po vsej pravici, da je to, za kar so se odločili v Ljubljani, zgodovinskega pomena za monarhijo.

V pojasnilo in obrambo.

Pod tem naslovom smo prejeli: Čital sem v Vašem cenjenem listu precej oster napad na nekega črnogorskega emigranta, ki v tukajšnjem listu »Sole« priobčuje razne podatke o dogodkih na črnogorske m dvoru, ki jih posnemlje tudi vse dunajsko novinstvo.

Kakor iskreni Slovani obžalujemo le, da so knez Nikolaj in njegova sinova, okolo katerih se zbira posesija velikih črnogorskih tradicij, odkar so stopili v sorodstvo s Savojsko hišo, odnehali od pravih političnih principov, na katerih jedinih se more ravnati in sadaljevati moralna in zgodovinska veličina naroda. Ali resnica mora biti vedno spoštovana, izstati kadar iz predelov nezavisnih novina more in mora veljati kakor stvarilo onim, ki so zapustili pravo pot.

To je sidanja zgodovina in nikdo je ne more tajiti: nekaj časa sem opazoval italijansko infiltracijo kakor posledico izvestnih uslužnih koncesij, ki se je tudi v Črnogori manifestovala v iskoriščanju in v — protislovenskih demonstracijah.

Notorčno je, da je Rusija morala odpraviti s Catinja svojega diplomatskega agenta valed neke neoportune italijanske slavnosti v Podgorici, ki se je križala z dne morda največjega žalovanja za Slovanstvo.

Torej menimo mi, da treba — predno se meče kamen suma grdih činov na Črnogorica Savo Ivanovića — videti, zakaj je isti ostavil Črnogoro!! Nočemo privzdigniti zavese, ki pokriva neki nelep roman, ampak, namignimo naj le kolikor možno prisanljivo, da je med princem Danilom in Ivanovičem prišlo do osebnega spopada, v katerem je prvo imenovan streljal iz revolverja na poslednjega.

Ivanović je bil svoječasn adjutant kneza Nikole ter je odlikovan s 11 inozemskimi redi. Studiral je na vojni šoli v Turinu, a knez Nikolaj mu je poverjal najdelikatnejše naloge. Isti je tudi v posesti 150 košljivih pisem iz rok kneza Mirka, v katerih se posledaji ne izraža posebno laškavo o svojem kraljevem svaku, kralju italijanskem. Ali Ivanović se noče poslužiti teh pisem, da si bi se z njimi lahko občutno maščeval radi krivice, ki se mu je zgodila.

Črnogorec Savo Ivanović je Slovanu notri do globine arca in največja misel njegova je posvečena slavi naroda črnogorskega. Če pa je knez kako sgrešil pravo pot, je le pošteno početje to, ki naj zabrani, da posledice zmote ne padejo na isti narod sam.

Dogodki na Ruskem.

Minister za železnice knez Hilkev odpotoval v Mandžurijo.

Iz Petrograda poročajo: Minister za železnice knez Hilkev je odpotoval v Mandžurijo, da prevzame vodstvo prevašanj v predstoječi vojni. Največja njegova naloga bo, da zgradi postransko železnico, ki se pri Omsku spoji s sibirsko železnico ter tako razbremeni črto zapadno od Omska. V ministerstvu za železnice se dela po načrtih za dveletno vojno.

Prvi predlogi na državni dumi.

Iz Petrograda javljajo: Nasprotno s poročilom lista »Slovo« je izjavil »Rus« na temelju podatkov nekega državnika, da ne pridejo takoj po otvoritvi državne dume na vrsto židovsko vprašanje, revizija reda zemstev in mest in kmetiki zakoni, marveč predlogi o svobodi tiska, o svobodi zborovanja in zakonski načrt o osebni svobodi.

Kandidatje za državno dumo v Moskvi.

Kakor poročajo iz Moskve, utegnejo za Moskvu kandidirati za državno dumo mestni načelnik Galicin in liberalni mestni zastopniki Ššepkin, Muromcev in Gučkov. — V Moskvi je baje 11.060, v Petrogradu pa samo 9500 volilcev.

Drobne politične vesti.

— Ljudsko glasovanje na Norveškem. »Neue Hamburger Ztg.« poroča iz Stokholma: Prestolonaslednik, ki v odsotnosti kralja Oekerja vodi vladu, je v seji švedskega ministerskega sveta, ki se je vršila minole sobote, potrdil sklep norveškega ljudskega glasovanja. Švedski kralj prevzame zopet vladanje potem, ko bo popolnoma urejeno vprašanje glede norveškega prestola.

— Vojaške odredbe proti ustaškim četam v Makedoniji. Iz Carigrada javljajo: Vesti, ki so jih bolgarski listi objavili o mobilizaciji turških čet v Makedoniji, so neresnične. Res je, da je Turčija izdala razne vojaške odredbe, ki so naperjene proti ustaškim četam.

Novi srbski metropolit. Kakor poročajo iz Belegrada, se bo v kratkem vršila volitev novega srbskega metropolita. Med štirimi srbskimi škofi ima največ nade, da bo izvoljen vladika Sava iz Žiže, ki je bil rojen v Stari Srbiji ter se je za časa srbsko-turške vojne posebno odlikoval.

— Pomnožitev ameriške vojske. »Laffanov biro« poroča iz Washingtona: Vojno ministerstvo namerava predložiti kongresu predlog, da se redna armada poviša na 250.000 mož. Dolej je število vojske v vojnem času znašalo 100.000, v miru pa 60.000 mož.

Domače vesti.

Nemški uradniki na slovenski zemlji. Prejeli smo:

Že ko sem bil zadnjič v Dragi, sem mislil poročati o postopanju načelnika tamonje železniške postaje. Toda nekdo mi je rekel: »Pustite ga, ker je, dasi Nemec, vendar zelo prijazen!« Slušal sem za enkrat, toda sedaj nočem več molčati. Načelnik postaje, ki že dlje časa posluje v Dragi, je trd in sagrižen Nemec. Neprestano uabljuje priprostim kmetom svojo nemščino in one štiri laške besede, ki jih zna. A ne le to, ampak ta nemški privandranec žali tudi slovenski jezik in slovensko narodnost, med katero živi. Že pred časom je nekdo v »Edinosti« objavil tega uradnika, a ker je prava državnih železnic menda ravno taka prijateljica naša, kakor omenjeni načelnik postaje, se ista ni zmenila za pritožbo ljudstva.

Mi bi hoteli videti, kaj bi se zgodilo Slovincu, ki bi, recimo, služboval v kakem

nemškem kraju in bi tam zahteval, od nemških uslužbenecov, da morajo govoriti slovenski?!

Mi bi hoteli vedeti, kaj bi se dogodilo Nemcem, ki bi si upal imenovati nemški jezik smrdljivo blato?!

Mož je res navidezno zelo priljuden z onimi, ki mu govorijo nemški. Tudi pred Italijani ima respekt, ali Slovence smatra za bedake! Sicer bi si ne upal tako daleč, da bi na naših tleh žalil našo narodnost. Mi želimo, da bi železniška uprava uvedla preiskavo in da bi zaščitila priče, ki jih hočemo imenovati na zahtevo.

Brejski.

Za izlet v Ljubljani narašča zanimanje med našim ljudstvom. Dne 10. septembra ne poleti v naše središče samo inteligenca in takozvani: boljši sloji; ne, tega dne pojde masa našega narodnega ljudstva v Ljubljano.

Celo na deželi je veliko zanimanje za Prešernovo slavnost.

Odbor za prireditve posebnega vlaka ima polne roke dela, ker naši ljudje neprestano povprašujejo o podrobnostih izleta. Eni se boje, da ne bo zadostoval en sam vlak! Drugi se boje, da ne bo potrebne postrežbe za tisoče in tisoče Slovencev in Slovanov, ki pridejo omenjenega dne v belo Ljubljano! Zopet drugi bi radi vedeli, koliko bo stala vožnja v Ljubljano in nazaj itd. Glede vlaka lahko rečemo, kar smo že povedali: da bo železnično vodstvo skrbelo, da ne zaostane ni eden izletnik. Potrebno pa je, da se izletniki prigrasijo pravočasno. Železniški organi morajo že par dni pred izletom vedeti vsaj približno število izletnikov, da morejo pravočasno pripraviti vse potrebno.

Glede postrežbe moremo reči, da je Ljubljana v stanu zadoščati vsakemu številu in v vseh slučajih. Glede vozne cene pa odbor sam pričakuje še le odgovora generalnega ravnateljstva na Dunaju, kamor je naslovil prošnjo, ki so jo podpisala, (kakor že omenjeno) tri naša delavska društva.

Pevska društva mesta in okolice se kaj pridno pripravljajo za to slavnost. Sploh pa upamo, da ne bo na Slovenskem ni enega narodnega društva, ki bi se ne vdeležilo Prešernove slavnosti: ali korporativno ali pa po deputaciji.

Zavod šolskih sester »Elizabetiške« prične šolsko leto 1. septembra t. l. Ta dan se bo vršilo vpisovanje novodošlih učenk. Za vprejem tujih deklic je najpomembnejši čas oglašanja dne 1. septembra. Ozi stariši, ki mislijo torej svoje hčerke vpisati v ta zavod, naj se prej informirajo pri vodstvu šolskih sester, pri katerem izvedo vse natančne zahteve in podrobnosti. V zavod se vprejemajo tudi deklice, ki niso še dopolnile leta t. j., ki nimajo še šest let. Enako se vprejemajo tudi one deklice, ki so že zadostile dolžnosti t. j., ki so že dovršile šolska leta, pa žele nadaljnega pouka. Posebno priporočljivo je to za one stariše, kateri žele od svojih hčerk nadaljnje izobrazbe.

V zavodu se poučuje tudi nemščina kakor svoboden predmet; vsi drugi predmeti pa so obvezni.

Mladenč ubit v sinočnjem viharju. Sinoči, malo pred 7. uro, je zapihal od severno-zapadne strani, to je od Furlanije sem hud vihar, ki je pa trajal le malo časa in mu je sledil dobro uro trajajoči obilen dež. Da si je pa vihar trajal — kakor rečeno — le malo časa, je vendar zahteval žrtve mladega človeškega življenja.

Evo žalostnega dogodka:

15-letni Albert Polinjak, dijak I. razreda občinske realke, sin železniškega strojevodja državne železnice, stanujoči v svobodnej luki št. Greta 303, se je bil šel kopat sinoči okrog 6. ure v morje ob pomolom za premog, ki je zadnji v svobodnej luki. Ko je pa zapihal vihar, se je dečko požuril iz vode in se skril v zavetje za neko tam stoječo stražarnico za finančnega stražarja. Ni pa revež pomislil, da je ona stražarnica, ki je ležala in tako mala, da je v njej komaj prostora za eno osebo, ne le slaba, ampak tudi nevarna obramba proti močnemu vetru. In res: vihar je prebrnil stražarnico, ki je padla ravno na dečka.

Še-le kake pol ure pozneje so ljudje, ki so šli tam mimo, našli nesrečnega dečka. Zvalili so takoj z njega stražarnico in hoteli dečku pomagati. A njih pomoč je bila zaman: revni mladenič je bil že mrtev. Poklicali so telefoničnim potom zdravniško

Soba prazna ali meblirana s prostim udom se odda v najem s 1. septembrom t. l. v ul. Toricelli št. 4 l. levo. (Sprejme se tudi žensko).

Skladišče oglja, drv in petroleja na dobrem mestu tam že nad 50 let se takoj proda za gl. 350. — Naslov pri »Edinosti«.

Radi odhoda se prodajo trije okvirji se slikami: Jelčić, Strossmayer in Mažuranić v ul. S. Francesco d'Assisi 12 l., vrata 7.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju e ravno izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več, pri pisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 1-8

Vzavarovalni stroki več let delujoči **potovalec** se sprejme. — Plača po dogovoru. — Naslov iz prijaznosti pri uredništvu lista.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri Živic i dr., trgovinska ulica št. 2.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah **trdka Alex. Breyer i sinovi, Križevac**.

Sprejme se na stanovanje in hrano dva gospoda. — Naslov pove »Edinost«.

Zastopniki v vseh mestih Primorske se sprejmejo za prodajanje neke popolnoma nove priprave za prižig, smodke in pipe. To je v resnici neka jako priprava, koje se je v nekoliko tednih prodalo samo v Nemčiji nad 1 milijon. Samo resni penudniki naj se javijo pod „N. O.“ 4544 na **Rudolf Mosse** — Frankfurt a. Main (Nemčija).

Na Proseku priporoča svojo **mirodilnico** ki je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žebli. **JOSIP ŽIGON**, mirodilničar.

Drogerija **GUSTAV MARCO** ulica Giulia št. 20. Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd. **Zaloga šip in steklenin.**

Kovaška mehanična delavnica livarna kovin, zavod za niklovanje, pozlačevanje, posrebrnenje, pokotlovinjenje in pocinjenje. **VIKTOR FANO** ulica R. Zovenzoni št. 4 **ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKE**

Fotografični atelir pri Sv. Jakobu, ul. Gius. Caprin 28 (prej ulica del Rivo) izdeluje vsakovrstne fotografije in vse v to stroko spadajoče stvari. **Cene nizke**

Doge za parkete hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni. **Zaloga lesa - Miclaur** ulica Fonderia št. 7

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popravilja po nizkih cenah.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — Vlastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono
Posojila daja samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na
zastave po 5 1/2 %.
Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shranje vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Odlikovana v Rimu s zlato
kolajno in
— zaslužnim križcem —

Odlikovana tovarna
za čopiče in ščetke

Odlikovana na Dunaju s
zlato kolajno in
— častno diploma —

IVAN ANGELI

ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specializist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev
za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.
Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljlivo
plinsve mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.
Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Manifakturna trdka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palače Salem)
je nakupila ogromno množino bombažnega blaga, vsled česar ponuja
po jako nizkih cenah
KOTENINA, navadna, 66 cm po 14 novč. KOTENINA, bela 76 cm po 18 novč.
" " 78 " " 16 " " " " 78 " " 22 "
" " 96 " " 22 " " " " 78 " " 22 "
" " za rjuhe 156 " " 36 " " " " 156 cm po 48 "
Velikanska zaloga: erkala, satena, prtov, prtičev, brisalk, rut vse po tovarniških cenah.
Filijska ul. Nuova št. 38

Najugodnejši pogoji!
za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba

ki ima
slovenskega

Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje
popolnoma lažana delniška glavnica K 2.000.000.
glavne
zastopnika v Trstu
Zavaruje na življenje in
na dohodke — na vse načine
po zelo nizkih postavkih
Natančnejša pojasnila daja
glavno zastopstvo za slovenske dežel
v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 l. nd.
in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
»Edinost«

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAB
KATALOGI BREZPLACNO.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako
vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, go-
spodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost
vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in
Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Svoji k svojim!

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386 80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vaskosi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pe-
sek, apno, živo in ugašeno, se dobiva
po najnižjih cenah, da se ni bati kon-
kurence, pri trdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega

kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem
slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh
(nasproti dvorani „Tersicore“).

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST

Sv. Ivan pri Trstu.

Leon Fano

TRST

ulica Nuova 21
zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, sre-
brnino in dragulje; sprejema poprave po
najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne
obroke proti solidnemu jamstvu.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela
na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico

Alla Città di Trieste

v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni).
Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih
oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve
vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše
novosti.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijska v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema na-
ročbe na najbljnejše pecivo ter dostavlja kruh na dom.
Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pive

v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi

— kvasa —

iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler
vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

— pri —
ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

Pekarna in sladničarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST

3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih
ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd.
Sprejema naročbe za sladčice.

Podpisani priporoča svoj iskušeni

železni plug

s kolesi za oranje na polju, pri brajda in drevju,
za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen,
preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane
škoplnice proti peronospori in svoje ne-
prenehljivo vinske stiskalnice.

ŽIVIC, inženjer - Trst

Skladišče — trgovinska ulica 2.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slo-
venskega življenja po najraznovrstnejših
zastopništvih pod tako ugodnimi pogoji,
da vsak druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
suri z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do doživetja.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najakutnejše.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokrajne
zadruge.